

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos

2019.gada 27.jūnijā
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība.....	3
1) Pamatojums	3
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	4
3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt.	4

Pielikumā: Lēmuma projekts „Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.aprīļa lēmumā Nr.1/16 „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi””

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) lēmuma projektu „Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.aprīla lēmumā Nr.1/16 „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi”” (turpmāk – Grozījumu projekts).

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 15.panta septīto daļu Regulators apstiprina dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izstrādātos sistēmas lietošanas noteikumus, kuriem jābūt objektīvi pamatošiem, ekonomiski attaisnotiem, taisnīgiem, vienlīdzīgiem, atklātiem un pieejamiem visiem sistēmas lietotājiem un pretendentiem, kuri pieprasī pieeju dabasgāzes pārvades sistēmai. Enerģētikas likuma 45.²panta trešā un sestā daļa paredz, ka dabasgāzes sistēmas operatori veic balansēšanas aprēķinus saskaņā ar sistēmas operatoru izstrādātajiem un regulatora apstiprinātajiem noteikumiem pārskatāmi, nepieļaujot neviena balansēšanas pakalpojuma saņēmēja diskrimināciju. Enerģijas lietotājam, kurš ir tirgus dalībnieks, un sadales tīklu operatoriem ir pienākums samaksāt par balansēšanas pakalpojumu, kura piegādes apjoma noteikšana balstās uz dabasgāzes pārvades un sadales sistēmas operatoru datiem. Lai nodrošinātu maksājumus par balansēšanas pakalpojumu, dabasgāzes sistēmas operators var pieprasīt no enerģijas lietotājiem garantijas saskaņā ar šīs sistēmas operatora izstrādātajiem un regulatora apstiprinātajiem kritērijiem un kārtību šādu garantiju pieprasīšanai.

Pamatojoties uz Enerģētikas likumā noteikto pilnvarojumu, Regulators ar 2017.gada 13.aprīla lēmumu Nr.1/16 apstiprināja noteikumus „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” (turpmāk – Noteikumi).

Uzlabojot sistēmas lietotājam sava pārvades sistēmā radītā nebalansa pārvaldības iespējas un pamatojoties uz Enerģētikas likuma 15.panta septīto daļu un 45.²panta trešo un sesto daļu, akciju sabiedrība „Conexus Baltic Grid” (turpmāk – AS „Conexus Baltic Grid”) iesniedza priekšlikumus Noteikumu grozījumiem. Izvērtējot AS „Conexus Baltic Grid” iesniegtos priekšlikumus, Regulators sagatavoja Grozījumu projektu.

Grozījumu plānotais spēkā stāšanās laiks – 2019.gada 1.augusts.

Priekšlikumus un komentārus par Grozījumu projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2019.gada 11.jūlijam.

Regulatora sagatavotais Grozījumu projekts ir pievienots šā Dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Grozījumu projekts paredz noteikt par pienākumu dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem iesniegt nomināciju izejas punktā Latvijas lietotāju apgādei. Šāds nosacījums Grozījumu projektā ietverts kā sākotnējais solis nacionālo noteikumu pakāpeniskā harmonizācijā virzībai uz Latvijas un Igaunijas vienoto dabasgāzes pārvades sistēmas balansēšanas zonu.

Grozījumu projekts paredz papildināt Noteikumus ar tiesību normām, saskaņā ar kurām dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājiem būs tiesības savstarpēji nodot un pieņemt balansa atbildību, par to iepriekš paziņojot dabasgāzes pārvades sistēmas operatoram. Šāds nosacījums Grozījumu projektā ietverts, pamatojoties uz dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāju izrādīto iniciatīvu. Sasaistot vairāku dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāju balansēšanas portfeljus, sistēmas lietotājam, kam šādi tiek nodota balansa atbildība, būs

iespējams samazināt sasaistīto balansēšanas portfeļu kopējo nebalansa daudzumu un līdz ar to arī nebalansa maksu, jo tam būs pieejami vairāku sistēmas lietotāju nebalansa daudzumi, kuri var būt gan pozitīvi, gan negatīvi, nodrošinot, ka balansa atbildīgā sistēmas lietotāja dabasgāzes pārvades sistēmā ievadītais un no pārvades sistēmas izvadītais dabasgāzes daudzums ir līdzsvarā vai tuvu tam.

Vienlaikus Grozījumu projekts paredz precizēt dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāja un tā saistītā komersanta, kas sniedz saistību izpildes nodrošinājuma garantiju, kredītreitinga atbilstības kritērijus. Grozījumu projekts paredz papildināt Noteikumus ar saistītā lietotāja tiesībām izsniegt garantiju pienācīgam dabasgāzes pārvades sistēmas lietotāja saistību izpildes nodrošinājumam, kā arī ar tiesībām saistību izpildes nodrošināšanai dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājam vienlaicīgi izvēlēties vienu vai vairākus saistību izpildes nodrošinājuma veidus. Šādi precizējumi paredzēti, lai izveidotu samērīgu ierobežojumu garantijas apmēram, ko var garantēt saistītais komersants ar pietiekamu citas kredītaģentūras vai reitingu aģentūras kredītreitingu.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Grozījumu projekts izstrādāts sadarbībā ar dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru AS „Conexus Baltic Grid”.

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums ietekmēs dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru un dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājus.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada
13.aprīla lēmumā Nr.1/16 „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas
noteikumi”**

*Izdoti saskaņā ar Enerģētikas likuma
15.panta septīto daļu un
45.²panta trešo un sesto daļu*

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2017.gada 13.aprīla lēmumā Nr.1/16 „Dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumi” (Latvijas Vēstnesis, 2017, 80.nr.; 2017, 178.nr.; 2018, 213.nr.) šādus grozījumus:
 - 1.1. papildināt lēmumu ar 2.3.¹apakšpunktu šādā redakcijā:
„2.3.¹ balansa atbildība – sistēmas lietotāja atbildība par savu pārvades sistēmā radīto nebalansu un norēķiniem par to;”;
 - 1.2. papildināt 5.5.apakšpunktu aiz vārdiem „sistēmas lietotāja sistēmu” ar vārdiem „tostarp sašķidrinātās dabasgāzes iekārtu un biometāna ražošanas iekārtu”;
 - 1.3. papildināt 6.5.apakšpunktu aiz vārdiem „sistēmas lietotāja sistēmu” ar vārdiem „tostarp sašķidrinātās dabasgāzes iekārtu”;
 - 1.4. izteikt 24.punktu šādā redakcijā:
„24. Šajos noteikumos noteiktā jaudas produktu rezervēšanas kārtība attiecas uz visiem ieejas punktiem un izejas punktiem, izņemot šo noteikumu 5.4., 6.4. un 6.6.apakšpunktā noteiktajiem ieejas un izejas punktiem, kuros pārvades sistēmas operators nepiedāvā jaudas rezervēšanai.”;
 - 1.5. svītrot 64.punktā skaitli „6.5.”;
 - 1.6. izteikt 65.punktu šādā redakcijā:
„65. Sistēmas lietotājam, kas vēlas ievadīt vai izvadīt no pārvades sistēmas noteiku dabasgāzes daudzumu šo noteikumu 5.1., 5.2., 5.3. un 5.5.apakšpunktā noteiktajos ieejas punktos un 6.1, 6.2., 6.3. un 6.5.apakšpunktā noteiktajos izejas punktos, kuros ir rezervēti jaudas produkti, ir pienākums šo noteikumu XI. nodaļā norādītajos termiņos un atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā noteiktajam standarta saziņas protokolam iesniegt pārvades sistēmas operatoram nomināciju.”;
 - 1.7. izteikt 66.punktu šādā redakcijā:
„66. Sistēmas lietotājam, kas vēlas izvadīt no pārvades sistēmas noteiku dabasgāzes daudzumu šo noteikumu 6.6.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā, ir pienākums šo noteikumu XI. nodaļā norādītajos termiņos un atbilstoši šo noteikumu 4.pielikumā

noteiktajam standarta saziņas protokolam iesniegt pārvades sistēmas operatoram nomināciju.”;

1.8. papildināt lēmumu ar 121.¹, 121.² un 121.³ punktu šādā redakcijā:

„121.¹ Sistēmas lietotājs, savstarpēji vienojoties ar citu sistēmas lietotāju, var nodot savu balansa atbildību citam sistēmas lietotājam, abiem sistēmas lietotājiem iesniedzot pārvades sistēmas operatoram attiecīgu paziņojumu saskaņā ar pārvades sistēmas operatora tīmekļvietnē publicētu paziņojuma veidlapu. Sistēmas lietotājs, pieņemot balansa atbildību, uzņemas atbildību par sistēmas lietotāja, kurš nodod savu balansa atbildību, nebalansu, kurš radies pēc balansa atbildības nodošanas.

121.² Sistēmas lietotāji var iesniegt pārvades sistēmas operatoram paziņojumu par balansa atbildības nodošanu līdz kalendārā mēneša 20.datumam. Pārvades sistēmas operators elektroniski apstiprina sistēmas lietotāju nodoto un pieņemto balansa atbildību. No nākamā mēneša pirmā datuma pārvades sistēmas operators piesaista sistēmas lietotāja, kuram tiek nodota balansa atbildība, balansēšanas portfelim sistēmas lietotāja, kurš nodod balansa atbildību, balansēšanas portfeli.

121.³ Jebkurš no sistēmas lietotājiem var atteikties no balansa atbildības nodošanas vai pieņemšanas, līdz kalendārā mēneša 20.datumam iesniedzot pārvades sistēmas operatoram attiecīgu paziņojumu saskaņā ar pārvades sistēmas operatora tīmekļvietnē publicētu paziņojuma veidlapu. Pārvades sistēmas operators elektroniski informē abus sistēmas lietotājus par nodotās un pieņemtās balansa atbildības pārtraukšanu un no nākamā mēneša pirmā datuma atsaista sistēmas lietotāju balansēšanas portfeļus.”;

1.9. izteikt 135.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

„135.4. uzskaites datiem attiecībā uz šo noteikumu 5.5.apakšpunktā noteikto ieejas punktu un 6.5.apakšpunktā noteikto izejas punktu.”;

1.10.izteikt 145.punktu šādā redakcijā:

„145. Šo noteikumu 5.5.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā diennakts laikā ievadīto dabasgāzes enerģijas daudzumu aprēķina, reizinot komercuzskaites mēraparāta izmērīto dabasgāzes daudzumu ar 5.5.apakšpunktā noteiktajā ieejas punktā noteikto vidējo augstāko siltumspējas vērtību. Šo noteikumu 6.5.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā diennakts laikā izvadīto dabasgāzes enerģijas daudzumu aprēķina, reizinot komercuzskaites mēraparāta izmērīto dabasgāzes daudzumu ar 6.5.apakšpunktā noteiktajā izejas punktā noteikto vidējo augstāko siltumspējas vērtību.”;

1.11.izteikt 156.4.apakšpunktu šādā redakcijā:

„156.4. Creditreform reitings riska klasei II vai augstāks, vai līdzvērtīgs citas vispārizināmas kredītaagentūras vai reitingu aģentūras reitings un kredīta apmērs, kas noteikts sistēmas lietotājam izdotajā reitinga izziņā, atbilst vai pārsniedz šo noteikumu 162.punktā noteiktā saistību izpildes nodrošinājuma apmēru.”;

1.12. izteikt 158.punktu šādā redakcijā:

„158. Sistēmas lietotājs var izvēlēties vienu vai vairākus saistību izpildes nodrošinājuma veidus (drošības depozīts, finanšu pakalpojumu sniedzēja garantija vai saistītā komersanta, kura kredītreitings atbilst šo noteikumu 156.punktā noteiktajiem kritērijiem, garantija).”;

1.13. izteikt 160.punkta ievaddaļu šādā redakcijā:

„160. Garantiju pārvades sistēmas operators atzīst par pienācīgu saistību izpildes nodrošinājumu, ja garantija ir pirmā pieprasījuma un neatsaucama, un tā atbilst šādiem nosacījumiem.”;

1.14. izteikt 160.2.apakšpunktu šādā redakcijā:

„160.2. garantiju ir izdevis saistītais komersants, kura kredītreitings atbilst šo noteikumu 156.punktam.”.

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

R. Irklis